

GAZETA

KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 7go LIPCA ROKU 1867 we WTOREK.

Kilku gorliwych *Polaków* wraz z kilku *Damami* równą gorliwością połączeni, złożyli na ręce *J.W. Wybickiego* członka *Komisji Rządzącej*, w grubey monecie złotych 3960, w złotych, *Czerwonych złotych* sz. k. dwieście, *tabakierę złotą* i *fermoar* wysadzany *brylantami*; oddając wybor przeznaczona tych darow znaiącemu potrzeby oyczynny *J.W. Wybickiemu*, który złożył je natychmiast w *Komisji Rządzącej*; a ta przyjąwszy one z wdzięcznością, zleciła oddać powracającemu do obozu *W. Generalowi Kosinłkiemu*, mieć chęć, ażeby ta ofiara służyła na wsparcie *raunych Polskich Rycerzy*, którzy w *wiekopomney bitwie pod Friedland* mieli szczęście dzielić nieśmiertelną *flawę woioownikow Francuzkich*. Nie pierwszy to piękny przykład, okazujący, iż jeżeli *Ziemia nasza* wydsie godne *Wielkiego NAPOLEONA* bitnych *Polaków* plemie, *zadne Polki* umieją naśladować swych braci w tym wszystkim, w czym kiedy pięć piękna mogła być wzorem poświęcenia się sprawie nad wszystko droższej oyczynny.

KOMMISSYA RZĄDZĄCA.

Na przełożenie *W. Dyrektora Sprawiedliwości* stanowimy, nieubliżając prawom każdemu, stanowi w szczególności służącym, następujące przepisy postępowania w działaniach dobrowolnego sądownictwa, czyli:

URZĄDZENIE AKTOWE.

ROZDZIAŁ I.

O przedmiotach dobrowolnego sądownictwa. — Co są działania dobrowolnego sądownictwa?

§. 1. Czynności, w których Sąd przyimuje dobrowolne stron umowy lub oświadcze-

nia, nazywają się działaniami dobrowolnego Sądownictwa (*Actus voluntarie jurisdictionis*.)

Które powinny być sądownie zawarte?

§. 2. Z tych jedne koniecznie wymagają sądowego zawarcia, to jest, iż w sądzie przyzwyczajonym powinny być przyjęte i oblatowane, lub jeżeliby w sądzie obeym przyjęte były, mają być w sądzie przyzwyczajonym oblatowane; drugie zaś dla większej iedynie wiary i pewności, na żądanie stron, sądownie zawartemi, być mogą.

W Sądzie dobrom przyzwyczajonym czyli realnym.

§. 3. Następujące stron umowy, czyli transakcye, powinny być w Sądzie dobrom przyzwyczajonym (*in foro rei sitae*) zawarte: transakcye o kupna, przedaże, zamiany, darowizny, lub inne jakiegokolwiek alienacye dóbr nieruchomych; transakcye, które nieruchomości obciążają, czyli władzę właściciela ograniczają, iako to: zastawy, wypuszczenie w dziedziczną dzierżawę bez różnicy wartości, lub też i w doczesną, gdy dzierżawa roczna sumę tysiąc złotych przenosi, a dzierżawa na dłużey isk na lat trzy zawartą zostaje; zapisy na użytki dożywotnie szczególnych dóbr nieruchomych; kompozyty dziesięciu, i prawo retraktowe, czyli pierwsiactwa w kupnie dóbr nieruchomych.

W Sądzie osobistym czyli personalnym.

§. 4. Transakcye zaś i czynności następujące, powinny być w Sądzie osobistym zawarte, iako to: Interцы, układy względem uczelnictwa majątku małżonkom wspólnego (*communio bonorum*) i inne zgoda wszelkie umowy majątku małżonków tyczące się; dyspozycye familyne, iako to: usamowol-

nienie dzieci czyli emancypacya; Akt przysposabiający do udzielenia lat (*venia aetatis*;) legitymacya dzieci nieprawego łoża; połącznienie praw dzieci z rozmaitych małżeństw (*unio prolis*;) podział majątku Rodziców między dzieci (*dispositio parentum inter liberos*;) przysposobienie dzieci, czyli adopcya; działy między rodzeństwem, lub krewnymi, inne także czynności, iako to: sprzedaż sukcesyi na kogo już spadłej, Testamenty, donacye czyli darowizny, transakcye tyczące się alimentacyi, i kontrakty na upad, czyli *a fonds perdus*; poręka niewiaśc, iako też ustąpienie praw ich, na rzecz trzeciego; Tranzakcye zupełnie głuchych, niemogących, niemych, niewidomych, lub pisać i czytać nieumiejących, jeżeli są z tych gatunku, które między osobami zdrowymi, na piśmie przy świadkach powinny być zawarte; nakoniec plenipotencye szczególne; (*plenipotentiae speciales*) czyli w szczególnych wyrazach, iako to: Pełnomocnictwa do zapisow, kwitow, ugod, pożyczkow, wydawania obligow, do opuszczenia przysięgi, do zapisania kompromisow, do ustąpienia lub zrzeczenia się praw, do odebrania pieniędzy, i wszelkich ważnych czynności, gdy przedmiot ich tysiąc złotych Polkich wartości przenosi; nakoniec do wszelkich czynności tyczących się hipoteki i sukcesyi; plenipotencye zaś w mniejszych przedmiotach, ważnemi są w ten czas tylko, kiedy na piśmie z podpisem dwóch świadkow wiary godnych były zawarte.

§. 5. Wszelkie inne tranzakcye §. 3 i 4ty lub szczególnemi prawa przepisami, sądowego zawarcia wymagającemi, nieobjęte, nie potrzebują być sądownie zawartemi, chyba gdyby z umowy stron miały być hipotekowanemi; a w ten czas chociażby z natury swej nie były realnemi (*np. zaciągnięcie długu*) koniecznie muszą być sądownie zawartemi.

Na piśmie z podpisem dwóch świadkow i ustnie.

§. 6. Tranzakcye wзыśkie, których przedmiot trzyśta złotych nie przenosi, wyiawszy pełnomocnictwa (v. §. 4.) są ważnemi, skoro będą ustnie zawarte; jeżeli zaś przedmiot ich wyższy jest iak trzyśta złotych, powinny być na piśmie z podpisem dwóch świadkow wiary godnych zawarte. Wyimują się od tej ustawy, ugody z czeladzią o zasługi; umowy, którym obie strony natychmiast zadosyć czy-

nią, proste długi, które należy oddać, chociażby na nie skryptu nie było, i dane depozyta.

ROZDZIAŁ II.

O przyswoitości sądu. — Sąd rzeczowny (*realny*.)

§. 7. Tranzakcye tyczące się nieruchomości, powinny być zawarte w sądzie, w którego zakresie dobra lub grunta leżą, a ten jest Sądem rzeczownym, czyli przyzwoitym dla dóbr (*forum reale*.)

§. 8. Nieruchomości są, lub dobra Ziemiańskie, których sądem rzeczownym (*realnym*) jest Ziemiaństwo; lub są mieyskie posiadłości, których sądem rzeczownym są sądy mieyskie, lub Włościańskie, których są sądy patrymonialne i dominialne.

§. 9. Wolno jednak jest stronom tranzakcye, które do hipoteki wciągnąć należy, zawierać w tym sądzie, przy którym jest hipoteka.

Sąd osobisty.

§. 10. Tranzakcye tyczące się osobistych czynności lub obowiązkow, powinny być zawarte w sądzie, w którym obiecujący, w pierwszej instancyi winien odpowiadać z osoby swojej, a ten jest sądem osobistym (*forum personale*).

§. 11. Dla osob *fori exempti* (v. Sądy Ziemiańskie §. 2.) Sąd Ziemiański, w którego zakresie obowiązujący się mieszka, jest sądem osobistym; dla osob stanu mieyskiego, sąd Mieyski; dla Włościan, sąd Patrymonialny lub Dominialny.

Kollizya Sądow.

§. 12. Gdzie przedmiotem tranzakcyi są nieruchomości pod rozmaitemi sądami leżące, powinny tranzakcye w każdym z nich być hipotekowane; a więc zawartą takową tranzakcyą, powinien sędzia natychmiast do wszystkich tych sądow, w osobnych exemplarzach przelać, przy których się znajduje hipoteka dóbr, takową tranzakcyą objętych.

§. 13. Gdy strony układające się w przedmiotach osobistych, rozmaitym podlegają sądom, na ów czas ten sąd dla nich jest przyzwoitym, w którego Jurysdykcyi znajduje się strona prawa swego ustępująca, lub wkladająca na siebie obowiązki. — W przypadkach zaś, gdzie obie strony nawzajem przyjmują obowiązki, sąd osobisty, tak iedney, iak i drugiey strony, jest sądem przyzwoitym.

§. 14. Gdy oprócz osobistych przyrzeczeń,

przedmiotem tranzakcyi są nieruchomości, na ten czas takie tranzakcyje, po przyjęciu w sądzie osobistym, powinny być w sądzie dobrom przyzwoitym oblatowane.

Skład Sądu.

§. 15. Sądy niższe, w składzie swoim mniej jak osob trzy mające, tranzakcyi w §. 3cim i 4tym wyliczonych przyjmować mocne nie są, jeżeli ich przedmiot tysiąc złotych przechodzi; lecz w takowym zdarzeniu powinny się strony udać do sądu tego, do którego w sprawach cywilnych idzie appellacya. Z pod tej ustawy wymiują się pisarze Aktowi, o których niżej. W przypadkach nagłych może być Testament od Sędziego niższego przyjęty w przytomności dwóch świadków wiary godnych; ale powinien być natychmiast pod rozpoznanie sądu przyzwoitego, czyli w formalności uchybienie nie nastąpiło, odesłany. Jednakowoż ostrzega się, iż otwierac Testamentu nie wolno, i jedynie z Protokółu i adnotacyi na kopercie, sąd dostrzegać powinien formalności.

Archiva Aktowe Powiatowe.

§. 16. Dla wygody obywateli, nawet w odleglejszych od sądów Ziemiańskich Powiatach, ustanowieni są Pisarze Aktowi, którzy przywoławszy do trzymania protokółu Burgrabiego lub Archiwistę przysięgłego, przyjmować będą tranzakcyje sądowe potwierdzenia nie potrzebujące (v. §. 2 i 5) bez referencyi do wyższego sądu; Tranzakcyje zaś sądowe zawarcia wymagające (v. §. 3 i 4) odesłają niezwłocznie sądowi przyzwoitemu do potwierdzenia.

§. 17. Pisarz Aktowy i każdy tranzakcyje przyjmujący, powinien ściśle zachować przepisy tego urzędzenia; i w działaniach dobrowolnego sądownictwa ma powagę deputowanego Sędziego.

§. 18. Pisarz Aktowy, po odebranych potwierdzeniu tranzakcyi od sądu wyższego, wciągnie w księgi Aktowe te tylko tranzakcyje, które z rodzaju swego do ksiąg Aktowych Ziemiańskich należą. — Inne zaś tranzakcyje, podług przepisu Rozdziału VI wciągnie do księgi potoczney.

R O Z D Z I A Ł III.

O postępowaniu w działaniach dobrowolnego Sądownictwa.

Tytuł I.

Przepisy postępowania przed rozpoczęciem Aktu.

§. 19. Na zgłoszenie się stron żądających

od sądu przyjęcia tranzakcyi, wyznaczonym będzie do luscepty Sędziego, lub Komornik, lub Assessor, w działaniu dobrowolnego sądownictwa doskonałą wprawę mający, oraz ieden przysięgły Protokulista; gdzie zaś się znajdują Pisarze Aktowi, nie potrzeba dalszego zgłoszenia, ale strony prosto udadzą się do niego.

§. 20. Sędzia, Komornik, lub Pisarz, przed rozpoczęciem aktu, przesiądca się z ksiąg hipotecznych lub aktowych, podług przedmiotu, czyli w przyjęciu tranzakcyi nie zachodzi iaka przeszkoda; a nie znalazłszy żadney, przysiępuie do samego aktu.

Tytuł II.

Przepisy postępowania przy rozpoczęciu aktu.
Przepisy ogólne.

§. 21. Przyjmując akt tranzakcyi Sędzia, Komornik lub Pisarz, zważy: 1) Przyzwoitość sądu, a gdy spostrzeże, że tranzakcyja ta pod sąd jego nie podpada, uczyni uwagę stronom i nauczy je, w którym sądzie, iako przyzwoitym, ma być oblatowanym. — 2) Przekona się o rzeczywistości osob (*de identitate*) iuż to z własney znajomości, lub z zaświadczenia osob mu znomych i wiary godnych, (*testes recognōscentes*); to do protokółu zapisze i takowym świadkom podpisze każe. — 3) Przekona się dokładniey, czyli strony są mocne (*legitimowane*) do zawarcia tranzakcyi; to jest: czyli zarządzać mogą przedmiotem umowy. Jeżeli tranzakcyje zawarte byż mają względem dóbr małoletnich, kościelnych lub szpitalnych, będzie żądał od stron zezwolenia Wydziału opiekuńczego lub tolerancyinego; przekona się o dostateczności pełnomocnictwa Plenipotentia, lub czyli strony dla wieku swego, dla fizycznego stanu zdrowia (*np. pomieszania zmysłów i t. d.*) lub dla sądowych rozrządzeń, iako to: Moratoryi i marnotrawstwa, lub dla innych przyczyn zarządzać majątkiem nie mogą. To wszystko zapisze do Protokółu. 4.) Zważy prawność interessu, czyli umowa w brew prawom nie nastąpiła, czyli tranzakcyja nieważności nie podpadnie, lub czyli oszukaństwa w niej ukrytego nie ma. — 5) Powinien iak najściśley interes, myśl i intencyą stron z wszelkimi warunkami wyczerminować i obić, i tranzakcyją tak doskonale ułożyć, aby względem każdego iey oznaczenia sprzeczki byż nie mogło. Jeżeli strony niewiadomym mu językiem mówią, powinien do takowej czynności, jeżeliby

strony wspólnieaufanego tłumacza z sobą nie przyprowadziły, przywołać tłumacza przysięgłego; za pomocą jego, myśl stron wyexaminować i tranzakcyą w obcym takowym języku osobno do protokołu zgodnie z *Pol-skim* oryginałem tłumaczowi zapisać kazać; który protokół także do xiąg wciągnąć i stronom ekstrakt w obydwu językach wydać należy. — 6) Powinien stronom skutki ich czynności i przyrzeczeń przedstawić; a osobliwie tam, gdzie jedna z nich przyjmuje obowiązki, do których prawo iey nie obowiązuje, lub zrzeka się praw sobie służących, *np.* Ewikeyi, i t. d.

§. 22. Gdyby się podług powyższych przepisów przeszkoda iaka w przyjęciu tranzakcyi znajdowała, powinien ją sędzia stronom przedstawić i ołtrzedz ie, że tranzakcyą dla tey lub owey przyczyny, przez Sąd potwierdzoną być nie może; a gdyby się strony o tym przekonać nie dały, postąpi daley w czynności, i odda to pod decyzją sądu. Przyymuiący tranzakcyą powinien nie tylko tym wszystkim przepisom zadosięc uczynić, ale oraz w Protokule każdy punkt wyszczególnić, i uwagi swoje, które stronom uczynił, dokładnie wypisać.

Przepisy szczególne.

§. 23. Przy wszelkich czynach dobrowolnego sądownictwa, powinny być powyższe przepisy zachowane; w szczególności, podług rodzaju tranzakcyi, stanowią się następujące:

1) Przy Tranzakcyach do Hipoteki wciągnąć się mających.

§. 24. Przy tranzakcyach do Hipoteki zapisać się mających, powinien przyymuiący tranzakcyą, właściciela wezwać, aby złożył atest hipoteczny (*Hypotheken-Schein*), a podług niego zważyć, czyli tranzakcyą może mieć miejsce; prócz tego, właściciela zapytać, czyli zezwala, aby przedmiot tranzakcyi, to iest kupno nieruchomości, i tytuł dziedzictwa na rzecz kupującego, albo dług, lub inny władzę właściciela ścięśniający układ, w hipotekę był wpisanym. Również zapytać się powinien strony przeciwney, gdy prawo iey z hipoteki ma być wymazanym, czyli na takie wymazanie zezwala, a takowe stron oświadczenia, powinien w Protokule zapisać.

2) Przy kupnie lub sprzedaży.

§. 25. Przyymuiąc tranzakcyę kupna lub sprzedaży, szczególniey zachować przepisy poprzedniego paragrafu. Dokument hipote-

czny rozważyć, czyli przedaiący ma prawo przedania nieruchomości, lub czyli władza sprzedającego na iakiżkolwiek sposob nie iest ścięśniaoną, *np.* czyli kto nie ma prawa pierwszeństwa w kupnie? w takim przypadku zainformować się, czyli punkt takowy lub przez osobną iaką umowę, lub przez Dekret nie iest ułatwionym? — Czyli nieruchomości nie są pod dożywociem? a w ten czas zapyta się stron, czyli dobra po skończonym dopiero dożywociu mają być oddane, lub czyli się strony z osobą dożywocie mającą, na iakowy sposob nie ułożyły? — Czyli dobra nie są w zastawie? a tak obiaśni, kto ma dobra wykupić, i kiedy *expirium* wypadnie? — lub czyli dobra są w dzierżawie? a we wszystkich złąd wynikać mogących nieporozumieniach, strony ułoży. — Czyli Dobra są obciążone wolnym innych dóbr na nich paśtwikiem lub wrębem? a jeżeli takowe (*servitutes*) ciężary w hipotece nie są wpisane, powinien się Sędzia stron w tey mierze zapytać, i w kontrakcie ie wyrazić. Powinien strony dokładnie wyrozumieć, kiedy dobra mają być w possessyą kupującego oddane, i kto, od którego i do którego czasu winien iest ponosić wszelkie przypadki, które nieruchomość trafić mogą, układ zaś stron w tey mierze, powinien zapisać w Protokule. Donacyi czyli Rezygnacyi osobney niepotrzeba, ale takowa wraz z kwitem, z wypłaconego *præmium*, w kontrakcie zawartą być powinna.

§. 26. Summę za nieruchomości umowiąną, wyraźnie, nie tylko liczbami, ale i słownie zapisze, oraz wyszczególni, iakim sposobem, i kiedy cała summa przedaźna będzie wypłaconą. Pozostaiący zaś szacunek dóbr, czy ma być hipotekowany lub nie, zapyta się stron, skutki im przedstawi, że jeżeli nie będzie hipotekowanym, będzie tylko długiem osobistym, i wolą ich w tey mierze wyraźnie oznaczy.

§. 27. Zapyta się stron, czyli kupujący ma dostać ruchomość z inwentarzem gruntowym lub bez inwentarza? W pierwszym przypadku wezwie strony, aby inwentarz spisały i do kontraktu go przyłączyły; a gdyby się od tego wymawiały, zapyta ich się, w iaki sposob w tey mierze się ułożyły, i w protokule zapisze. Jeżeli nieruchomości lub iakie prawa są przyległościami lub przynależnościami (*pertinentia*) dóbr mających być sprzedanemi, należy zważyć; czyli dla nich

osobna hipoteka nie jest urządzona? a w tym przypadku powinien Sędzia osobną wzmiankę w tej mierze uczynić, z odwołaniem się do atestu hipoteki oddzielnego, część oraz ceny sprzedażnej na nie przypadającej wyliczyć.

§. 28. Względem ewikocyi zapisać się mającey, nalegać potrzeba o ściśle i dokładne sron wytłumaczenie się, aby ztąd processa bez potrzeby się nie wszczynaly. Jeżeli więc nieruchomości sprzedają się według intrat opisu (*Anschlag*), powinien intrat opis do kontraktów być przyłączonym, i tak dokładnie sporządzonym, ażeby w przypadku sporu stałe z niego powzięść można zasady; za co ewikocya ma być dana, i siła w takim przypadku nadgrodzićby należało? Jeżeli nieruchomości mają być sprzedane ryczałtem, wyjaśni się sironom myśl i znaczenie takowego układu, oznajmiając im, iż zawiera w sobie zrzeczenie się ewikocyi.

§. 29. Gdy na gruncie zapisane są długi, przymniący transakcyą oznaymi kupującemu, że te wraz z prowizyami na niego przechodzą, lkoró takowe długi są wzięte na rachunek summy sprzedażnej; przypomnieć należy przedającemu, że przez to nie upada dotychczasowy jego obowiązek osobisty względem wierzydciela, chyba że go ten od niego uwalnis.

§. 30. Względem prowizyy, podatków, furarów, dziesięcin, Sędzia srony ułoży i w protokale wyjaśni. Jeżeli w kontrakcie kupna mają być umieszczone układy mające związek z sprzedażą, Sędzia szczególnie będzie miał wzgląd na ściśle i dokładne onych zapytanie, mianowicie zaś, gdy ma być zastrzeżone prawo zwrotnego kupna. W roztrząsaniu i spisowaniu czynionych w tej mierze umów, z ścisłą troskliwością i ciągłym względem na przepisy prawa postępować należy, aby z iedney srony pod pozorem takowej transakcyi, nie ukrywało się lichwiarstwo i nieprawne z nich korzystanie, z drugiej zaś srony zabiegało się, ile możności, okazy i powodom do Processow.

3) Przy zastawach.

§. 31. Gdy wierzydcielowi dla zabezpieczenia pożyczoney od niego summy, lub inney iakowej pretensyi, mają być dobra w possessyą prawem zastawy oddane, powinien Sędzia troskliwie zachować przepisy Prawa, zapobiegając ukrywającemu się bardzo często pod takowemi pozorami lichwiarstwu.

Staraniem więc tego będzie o intracie nieruchomości, iey niezawodney pewności lub niepewności, doskonale się obiaśnić, aby mógł wyrozumieć prawność stosunku między intratą a umową i prawem dozwołoną prowizyą. Nadto, w takowym kontrakcie, troskliwie oznaczonemi być powinny stosunki zastawnika względem melioracyi i spustoszenia czyli pogorszenia stanu dobr, oraz jego obowiązki względem ich utrzymywania i expensy na tołożyć się mającey.

(*Dalszy ciąg potym*).

JW. Dyrektor Sprawiedliwości podaje do wiadomości publiczney nominacyą następujących urzędników.

S A D P O K O J U.

Bydgoszcz.

Wolkiego, Starostę Bydgoskiego z *Ciborza*. — Blankenburga z *Friedlanekku*. — Sadowskiego z *Królikowa*.

Pila.

Trąbczyńskiego z *Glizna*. — Wiesiołowskiego z *Dobieżewa*. — Swiniarskiego z *Czarkowa*.

S A D Z I E M I A Ń S K I.

Bydgoszcz.

Kraszewkiego z *Turkowa*. — Jędrzeja Rudnickiego. — Serafina Ustrowskiego. — Rakowskiego z *Sukow*, na *Pisarza*.

Pila.

Stanisława Rydzńskiego Generała, byłego Prezesa Kasowego. — Zychlińskiego z *Dykowa*. — Szymona Urbanowskiego z *Pawłowa*. — Jskóba Ligowskiego na *Pisarza*.

NA KOMORNIKOW CZYLI ASSESSOROW

Do Sądu Appellacyjnego Bydgoskiego.

Wincentego Prądzyńskiego. — Dacelsza z *Inowrocławia*.

Do Sądu Ziemiańskiego.

Nowickiego. — Michniewicza.

Zgodno z oryginałem: *A. Łabęcki.*

Wiadomo, iż JW. Dyrektor wewnętrzny zalecił z woli Kommissyi Rządzącej JW. Biskupom, aby po swoich dycecyach nakazali uroczyście nabożeństwo i *Te Deum* dla podziękowania Panu Zastępów za odniesione pamiętne zwycięstwo przez Nayaśr. Cesarza NAPOLEONA pod *Friedland*. &c. Stosownie do tego zalecenia, JW. JX. *Prażmowski* Generałny Administrator dycecyi *Warszaw*: wydał do niej następujący list Pastierki.

Adam z Prażmowa Prażmowski, Proboszcz Katedralny i Administrator Generalny dy-

cezyi Warszawskiej. — *Cotemu Duchowień-
stwu Świeckiemu i Zakonnemu, tudzież wier-
nym dyecezyi Warszawskiej, pozdrowienie.*

»Ta jest niepospolita korzyść, najmilsi w
Chryśtusie bracia, Chrześciana świętością
swęj przeniknionego Religii, że przy najszc-
zuplejszym oświecenia stopniu, pod nie-
obłudną rzeczy uważa postaćią. Zapędzają
się mędracy świata szukając ukrytych sprężyn,
które ważnemi wypadkami kierują; Chrze-
ściana każde zdarzenie przypisując temu,
od którego wszystko ruch, życie i istnienie
odbiera, prawdziwą mu zaraz naznacza przy-
czynę. Tamci, iak wśród wielu dróg obłą-
kany podrożny, wahał się nad ich wybo-
rem, ten iak bitym postępując gościńcem
bezpiecznie do swego trafia celu. — Jakiż
wiek obfitszy w nadzwyczajne wypadki nad
ten, w którym żyjemy? Niech drudzy pod
przywodem wrodzonego światła najdalsze
ich wysłędzają źródła, do nas należy najmil-
si w Chryśtusie bracia, zwrócić uwagę wa-
żną do Najwyższego Jęsielstwa, które na szali
sprawiedliwości swojej trzyma losy narodow.
— Ustaly wprawdzie te czasy, kiedy bałwo-
chwałczemu światu widocznie Bóg Zastępow-
chciał okazywać, iż on jest Panem, i nie
masz nad niego: że bez skinienia jego nie
stać się nie może; lecz nam zostały Xięgi świę-
te, w których cała ekonomia Opatrzności
jego nad światem się zawiera. Otworzy ie,
przebieżmy dzieie rodzaju ludzkiego od sa-
mego stworzenia, a spostrzeżemy, iż taż Opa-
trznosc wkrzeszała czasami wielkich mężow,
kilką pierwey przepowiedzianych wiekami,
których przeznaczała na odmianę postaci
świata, w widokach mądrości swojej wia-
domych. — Nie wątpmy najmilsi bracia, iż
tenże sam Bóg zawsze iednakowy, żadne-
mu cieniowi odmiany niepodlegający, *apud
quem non est transmutatio, nec vicissitudi-
nis obumbratio*, tych samych i teraz w rzą-
dzeniu rodzaju ludzkiego trzyma się prawideł.
— Tak jest; ten nieporównany Bohatyr, któ-
rego wysokiej mądrości, niezłamanemu mę-
stwu, rzadkiemu w zwycięztwach umiarko-
waniu, pokonana dziwi się *Europa*, jest nar-
zędziem Boga, postanowionym na obalenie
i podźwignienie wielu, *in destructionem et
aedificationem multorum*. A kiedy pierwle
zsięciło się na innych, nam drugie szczęśli-
wym dostało się udziałem. — Trzy części
słońce rocznego dopędza biegu od momentu,
gdy o pierwłych w terażniejszey wojnie

uflszeliśmy zwycięztwach; a iakiego dozna-
nie więzień uczucia, gdy nagle wltżęną się
zamknięcia iego bramy, i oraz głos mu się
przyiazny odezwie, takie w sercach naszych
sprawily one wrażenie. Zdało się, iż wre-
ście spojrzal Bóg z wysokości swej świętey,
Pan z nieba rzucił na ziemię wzrokiem, aby
wyluchał wzdychania uiarzmionych, i uwol-
nił z więzow syny pomordowanych. Ani nas
nasze zawiodły nadzieie. Iak przed dobro-
czynnym na wiosnę słońcem znika ponura zi-
my postać, ziemia rozliczne przywdziewa
farby, krzewiny nowym tchną życiem, wly-
stko co czuie, ruchu i rzeźwości nabiera;
tak skoro NAPOLEON Wielki w oyczyłtey
naszey stanął krainie, dzielny wpływ iego
ożywił Narod, od lat kilkunastu bezczynno-
ścią gnębiony, i dosamego przeznaczony po-
luszeństwa; pod wielowładną iego opieką sta-
nęli na czele Rządu szanowni z pośród ziom-
kow Mężowie, Świętynie sprawiedliwości
napelnili wspólrodacy, porządek, bezpie-
czeństwo, dochody kraiu im powierzzone zo-
stały. Już nie szpeci rycerkich nazwilk, któ-
re uznali naddziady, obcy przydatek, któ-
rym rozróżniając szlachetność roku przypo-
minano nam niewolę i upodlenie. Obywa-
tele ocuceni głosem Rządu, głosem oyczy-
łtey mowy, znaleźli w poluszeństwie rozkołz,
a co prawdziwie cudem nazwa ćnależy, po-
mimo uflawicznych ogromnego wołka po-
treb, i codziennie słuszney niedostatku oba-
wy, znalazła się i trwa dotąd wszystkiego
obfitosc. «

» Coż powiemy o tey drogiey narodu czę-
ści, którey tyle winniemy, wojownikach na-
szych? Owi rycerze, co za granicą trokliwe
pielegnowali ilkerki narodowego du-
cha, utrzymywali szcęgatki wygasłey przodkow
sławy, w zbyt szcupley pozostali już liczbie;
Narod cały chciał się ubroić dla okazania
Wybawcy swemu zupełnego poświęcenia;
lecz ten mądry zawsze w swych środkach,
osądził za dostateczną przepisaną od siebie
liczbę wołka. Powstały nowe hufce, a w
czasie, ledwo wystarczającym do wyćwicze-
nia pospolitego żołnierza, stały się godne-
mi swych współbraci, godnemi walczyć obok
niepokonanych *Francyi* rycerzew. Duchy
przodkow naszych na *Pruskiej* poległych zie-
mi, z radością unosiły się nad potomkami
swemi, walczącemi na ich mogiłach, i tchnę-
ły w nich męztwo. — Tym sposobem Dobro-
czyńca nasz urządziwszy, ożywiwszy wszystk-

ko, uszczęśliwwszy tę fiolicę swoją bytnością, pośpieszył do nowych zwycięstw. I coż potężney jego oprzeć się mogło prawicy? Szczątki pokonanego wojska wraz z posiłkami sprzymierzeńców cofnęły się na ostatek zniszczoney monarchii granice. Jedno miało odważyć się założyć tamę orężowi jego. Cztery razy Xiążyc obiegł swe koło, a wszystko zdawało się znajdować w bezczynności; w czasie tym Zbawca nasz nowym rodzajem okrył się chwałą. Kto zważy wytrwanie zwyciężkiego wojska wśród najprzykrzejszey roku pory, wśród niewygody z położenia miejsca, wśród niedostatku czasem najpierwszych potrzeb, czyliż nie pozna wpływu wielkiego geniuszu NAPOLEONA, który w żołnierzach swoich umiał utrzymać tę odwagę mniej śmiertną, lecz równie potrzebną, a trudniejszą nad meztwo w pokonaniu nieprzyjaciela! — Nadszedł moment mający przynieść do blasku NAPOLEONA nowe promienie. Uporne miało spuścić się na śarkawość zwycięzcy, a wkrótce pamiętna pod *Friedlandem* bitwa, rozstrzygła na zawsze los *Europy*, i nową stanowiąc będzie epokę. — Już tedy skruszona jest zupełnie rozga, która nas ucilkata; już los nasz jedynie zależy od tego, który odwniścieca na naszą ziemię samemi tylko dał się nam poznać dobrodziejstw, już umawiany pokoy zbliża uszczenie naszych nadziei. Przykładem zatem ludu Bożego, gdy Czerwonego morza przeszedłszy nurty, uyrzał nieprzebytą między ciemieżycielami śwemi i sobą zaporę, śpiewamy Panu, gdyż chwalebnie jest uwielbiony: *Cantemus Domino, gloriose enim magnificatus est.* —

„Przeto wzywam was, najmilsi w Chrystusie bracia, do oddania dziękow Bogu za to chwalebne zwycięstwo, lecz nayszczęólniey za zachowanie nieocenionego życia i zdrowia wśród tylu niebezpieczeństw i trudów wspaniałego naszego dobroczyńcy. Dali nam już przykład naczelnicy naszego Rządu; lecz aby wszyscy obywatele byli współnikami radości, iak byż maia ucześnikami korzyści, z woli tegoż Rządu zalecamy, aby w najpierwszą Niedzielę po wszystkich kościołach parafialnych i zakonnych, tak tutejszego Miasta, iak Dyecezyi, Msza z największą uroczystością i *Te Deum* śpiewane były, po uwiadomieniu wprzod Wiernych o celu tego nabożeństwa przez czytanie z ambonny niniejszego naszego listu, który zwyczaj-

nym sposobem ma byż JXX. Proboszczom i Przełożonym zakonnym rozestany. — Daa w *Warszawie* dnia 30 Czerwca 1807 roku.

Prażmowski

Adm: Gen: Dyecezyi
Warszawskiej.

z *Wrocławia* dnia 29 Czerwca.

Gazeta tuteysza umieściła następujący artykuł urzędowy pod tytułem: *Dalszy ciąg działań 9go korpusu Wielkiego wojska.*

„Dnia 23 z rana, Xiąże *Hieronim-Napoleon* wraz z Generałem dywizyi *Vandamme*, dowodzącą na prawym brzegu rzeki *Neisse*, rozpoznawał oszańcowany oboz nieprzyjacielki. Tegoż samego dnia wspomniony Xiąże postanowił ten oboz opanować, i w tym celu rozkazał, sżeby dnia 24go o godzinie pierwszej z rana Generał *Vandamme* zalecił, aby część piechoty jego pod sprawą Generał-Majora *Lilienberg* i dwie kolumny jazdy, iedna z łona z szelcow *Francuzkich* pod dowództwem Podpułkownika *Masfiau*, a druga składająca się z lekkiej jazdy *Wirtemberskiej* pod sprawą Podpułkownika *Lepel*, Adjutanta Xiążęcia, przeprowadziły się przez *Neisse*, końcem wzięcia obozu nieprzyjacielkiego, gdy tymczasem Generał *Lefebvre*, Adjutant Xiążęcia miał na niego uderzyć z prawey strony z brygadą piechoty *Bawarskiej* Generał-Majora *Siebeln* i brygadą jazdy Generał-Majora *Zandt*. Dopełnione ściśle powyższych rozkaszow. Na kwadrans przededniem wojsko *Bawarskie* i *Wirtemberskie* uderzyło pomyślnie na nieprzyjaciela z iednakowym meztwem. W przeciągu trzech kwadransy zdobyto bagnetem 10 redut oszańcowanego obozu. Jazda nieprzyjacielka zobaczywszy naszą, cofnęła się, i niewspierała odwrotu piechoty swojej, którą, pomimo dzielnego odporu, wycięto. Tyśiąc dwieście zabitych i rannych zostało na placu bitwy; zabrano 600 ienców, zdobyto 13 dział a resztę zagwożdżono. *Bawarczykowie* i *Wirtemberczykowie* okryli się chwałą w tej bitwie; a iak się zawsze prawie w podobnych pomyślnych dla nas wypadkach zdarza, strata nasza była bardzo małą, i składa się z 40śtu zabitych a 172 rannych *Bawarczykow* i *Wirtemberczykow*. Regiment gwardyi Króla *Bawarskiego* ubolewa nad śmiercią Porucznika *Fromentini*, zacnego officera i wiele po sobie obiecującego, który został przebity bagnetem. Zabrano nieprzyjacielowi w niewolę 13śtu officerow, po-

między którymi znajdujesię jeden dowodzący Major, ciężko ranny, i trzech chorych. Ośmiu officerow zabito. — W południe pozwolił Xiążę *Hieronim* na 8śmiogodzinne zawieszenie broni, w celu pochowania zabitych. O pierwszej godzinie Hrabia *Götzen* przybył do wspomnianego Xiążęcia będącego w *Wartau*. Ułożono warunki kapitulacyi miała i twierdzy *Glac*, i niezauważając, to jest, 25go podpisana została kapitulacya przez Kapitana fregaty *Meyronet*, Adjutanta Xiążęcia, i Pułkownika inżynierow *Albert*, tym końcem umocowanych. “

Nazwiska officerow zabranych w niewola:
— *Bullitz*, do wodzący Major, ciężko ranny.
— *Koszycki*, Kapitan. — *Beschward*, Kapitan. — *Kaldnau*, Adjutant grenadyerow. — *Löwenstein*, Porucznik. — *Darnhoff*, Porucznik. — *Blanke*, Porucznik. — *Wiltow*, Porucznik. — *Mezich*, Porucznik. — *Ciriuri*, Porucznik, i trzech chorążych. “

(podpisano) *Boerner*, Kommandant placu w *Wrocławiu*.

z Berlina dnia 28 Czerwca.

Czytamy w *Telegrafie* następujący wypis listu z *Hamburga* pod dniem 23cim b. m. — „Od dnia wczorayszego wieczorem panuje wielka burza; wiatr iest północno-wschodni. Sądzą, iż wyprawa *Angielska* znajduje się na morzu, co gdy tak iest, zostanie zapewne rozproszoną. “ (*Obacz artykuł z Hagi i Kopenhagi.*)

z Magdeburga dnia 23 Czerwca.

Nieustannie przechodzą tędy małe oddziały jazdy i piechoty przeznaczone do uzupełnienia rozmaitych regimentow Wielkiego wojska *Francuzkiego*. Do końca bieżącego miesiąca przeydzie tędy jeszcze 6,000 wojska tak *Francuzkiego* iako *Sprzymierzonego*.

z Szczecina dnia 23 Czerwca.

General *Teulie* umarł z ran odniesionych. Załoga *Kolberska* uczyniła wycieczkę, i 400 ludzi utraciła. Strata *Francuzow* składała się tylko z trzech zabitych i ośmiu rannych, czemu trudno wierzyć, a co iednak iest prawdziwą rzeczą. Spodziewamy się wkrótce poddania tej twierdzy.

Dnia 20 b. m. wyszedł stąd 93ci regiment, i udał się drogą do *Kolberga*; poczym przybył tu 56ty regiment piechoty. Ziechali tu także Generalowie *l'Allemand* i *Lacombe St Michel*. Marszałek *Brune* powrócił tu dnia wczorayszego po południu.

Od granic Pomorskich dnia 18 Czerwca.

W dniach 14, 15 i 16 b. m. lustrował Król *Szwedzki* wojsko Iwoie, które z wyspy *Rügen* przybyło do *Pomeranii*.

z Hannoveru dnia 25 Czerwca.

Dnia onegdajszego przybył tu pierwszy regiment *Kataloński* lekkiey piechoty, złożony z 1,000 ludzi, wraz z 108 artylleryzjami. Wspomniony regiment wyidzie stąd dnia iutrzeyłzego, a natomiast nadciągnie regiment piechoty liniowej *Zamora*, złożony z 838 ludzi, który tu wraz z kilku szwadronami jazdy na zastodze pozostanie.

z Hamburga dnia 24 Czerwca.

Odebraliśmy tu urzędową wiadomość z *Szweryna*, iż Marszałek *Brune* zalecił Gubernatorowi *Laval*, ażeby Rządowi *Meklemburkiemu* oświadczył, iż kraje Xiążęcia *Meklemburskiego* będą nadal iako neutralne uważane.

W nocy z 8 na 9 b. m. umarła w *Celle* matka Generala *Bennigse*n, która miała lat 81. *z Kopenhagi dnia 23 Czerwca.*

Dnia 21 b. m. odebrano w *Helsingör* wiadomość o kilku okrętach, które w zaprzetyłym tygodniu na morzu północnym zatonyły. Wczoraysza poczta *Szwedzka* przywiozła dokładniejszy w tej mierze doniesienie, podług którego, ieden okręt wojenny *Angielski* i kilka przewozowych z jazdą, ze szwazetem utonyły. Przy *Strömstadt* woda wyrzuciła blisko 700 trupow &c.

z Hagi dnia 23 Czerwca.

Dnia 15go b. m. wieczorem, pokazało się przy brzegach *Zelandyi* 16 okrętow nieprzyjacielskich. Wojsko obozujące stanęło natychmiast pod broń, aż nareszcie owa eskadra *Angielska* odplynęła. Wiemy teraz, iż wspomniona eskadra nie składała części wyprawy *Angielskiej*, przeznaczoney do ślatego lądu.

Pierwszy oddział wyprawy *Angielskiej* znajduje się na morzu. Nadbrzeżne nasze telegrafy są w usławicznym poruszeniu. Wspomniony oddział płynie ku północy. Wojsko przy brzegach naszych iest w szwazdzie w pogotowiu, i General *Dumonceau* stoi ze znacznym korpułem na granicy.

z Wiednia dnia 25 Czerwca.

Poleś *Perski* *Mirza-Rhiza Han*, który powracając do *Persyi*, niedawno tędy przeiezdzał, przybył znowu do tutejszkey stolicy, gdyż dla poruszeń wojennych za granicą *Węgierską* inną drogą udać się musi.

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 7go LIPCA ROKU 1807 we WTOREK.

Ile Nayaśnniejszy Cesarz ceni waleczność i usługi wojska *Polskiego*, okazuje to następujący wyrok jego, wydany ieszcze dnia 4go Czerwca w *Finkenstein*.

Wyciąg z protokolu Sekretaryatu Stanu.
Z obozu naszego Cesarzkiego w *Finkenstein* dnia 4go Czerwca 1807.

NAPOLEON CESARZ FRANCUZOW I KRÓL WŁOSKI.

Chcąc nadgrodzić usługi nam uczynione przez znaczną liczbę Officerow *Polskich*, uchwaliliśmy i uchwalamy co następuje:

Artykuł 1. Dobra Królewskie wartości 20 milionow liwrow podane będą przez Komisję Rządzącą *Polską* do naszego rozporządzenia dla rozdania ich w nadgodę z zupełną własnością osobom wojska *Polskiego*, które Nam naywięcej uczyniły usługi.

Art: 2. Stan tych dóbr spisany będzie w przeciągu 5ciu dni, i oddany przez Ministra Spraw wewnetrznych Rządu *Polskiego*, JPanu *Vincent* Kommissarzowi Naszemu przy Rządzie.

Art: 3. Wykożanie niniejszego Dekretu poleca się Komisji Rządzącej *Polskiej* i naszemu przy niej Kommissarzowi.

(podpisano) NAPOLEON.

(L.S.) Z rozkazu Cesarza

Minister Sekretarz Stanu

Hugues B. Maret.

Podług rozgłoszoney dnia wczorayszego wiadomości, a przywiezioney z główney kwatery Cesarzko-Królewskiej, ostateczny pokoy między Nayaś: Cesarzem *Francuzow* a Imperatorem *Rossyjskim*, miał być podpisanym za trzy dni.

Po wzięciu *Gdańska*, rozkazał Cesarz rozrzucić baterie i zasypać rowy od *Francuzow* porobione; co już zatrudnił do 3,000 ludzi tym końcem zwołanych. W mieście zatrudniano się także uprzataniem gruzow

obalonych domow i naprawą uszkodzonych fortyfikacyi. Garnizon *Francuzki* w *Gdańsku* wynosił tylko 1,500 ludzi; w okolicy iednak znayduie się do 4,000 wojska. W *Neufahrwasser* i *Weichselmünde* stoi go do 3,000.

Dnia 29 Czerwca wydał JW. General dywizyjny *Zajączek* w główney kwatery swojej *Olecku* następujący

ROZKAZ DZIENNY.

Pułkownik *Sienkiewicz* wyłany z podjazdem dla ustanowienia komunikacyi między wojskiem *Marszałka Masseny* a korpusem *Polskim*, dopełnił przepisany sobie obowiązek z naywiększym honorem. Attakował po czterykroć w różnych miejscach nieprzyaciela, ię posterunki, wszędzie *Moskalow* pobił, w niewolę wziął 40stu huzarow *Rossyjskich* i Porucznika *Pruskiego Polewczynskiego* z dwoma raytarami, a koni zdobył na nieprzyaciela 60. Żołnierz każdy z tego podjazdu miał zdobyć po 42cz: zł: Zregimentu *Kaliskiego* dystryngowali się, Porucznik *Dzwarni* i *Kwiatkowski* Sierżant z brygady *Łochockiego*; Porucznik *Dzierżawski*, od kawalerji *Krakowskiej*, Podporucznik *Nowosielski*, Namiestnik *Mesner*, i Kapral *Radziłowski*, wreszcie wszyscy żołnierze mężnie się sprawili i waleczy pochwały.

General Dywizyjny

Zajączek.

Wypis listu wyższego officera *Polskiego* z legii *Polsko-Włoskiej*, pisanego z *Wrocławia* dnia 27 Czerwca.

„Legia nasza zaczęła się już organizować, ubierać i ćwiczyć, a do iey ubrania dostarczają nam poczciwi *Ślązacy* sukna, płotna, trzewikow, &c, &c.— Dnia 26 t. m. przybył tu *Xiąże Hieronim* z pod *Glacu*, który już kapitałował. Jutro, idziemy wszyscy office-

rowie z powitaniem i złożeniem hołdu naszego temu Xiążęciu, który okazuje się bardzo grzecznym dla Polaków, i gdy mówi o nas, zowie nas *moi Polacy* (*mes Polonois*).

W przeszłą Sobotę zakończył tu życie niespodziewanie i nadto zawześnie, a dla tego z tym większym wszystkim żalem, JW. *Pa-wel Bieliński*, Prezydent Miasta *Warszawy* i Konsyliarz Rządowy, a dnia wczorajszego wyniesione było ciało jego z przyzwoitą okazałością do Kościoła XX. Misyonarzew. Najprzód szło grono obywateli miejskich z zapalonemi świecami; za nimi cechy z chorągiewami krepą pokrytymi; dalej oddział Gwardyi Narodowej pod bronią, którą poprzedzała tey własna kapela wygrywająca żałobne lztuki. Za tym, grono officerow teyże Gwardyi, z naczelnym Pułkownikiem oneyże JW. *Alexandrem Potockim*, a dopiero Duchowieństwo zakonne i świeckie, tudzież Kanonicy tuteysi Katedralni. JW. Jegomości Xiądz Biskup *Albertandi* wprowadził ciało zmarłego do świątyni Pańskiej, złożonej na sześciokonnym karawanie, a za ciałem tli z zapalonemi świecami Dyrektorowie, Konsyliarze Rządowi w wielkich swoich ubiorach, Jśnie Wielmożny Generał-Senator *Gouvion*, Gubernator tuteyszy z kilku Generałami, Jśnie Wielmożny *Vincent Kommissarz* Najjaśniejszego Cesarza *Francuzow* przy Rządzie *Polskim*, krewni zmarłego, Magistrat z Vice-Prezydentem, i nareszcie niezmierne mnóstwo obojczy ptei osob. Dziś odprawi się zwykle żałobne nabożeństwo za duszę zmarłego Prezydenta, w tymże samym kościele; żkąd z przyzwoitą znowu okazałością zaprowadzone będzie do grobu wieczności przygotowanego w katakumbach poza miastem.

Od brzegow Menu dnia 18 Czerwca.

Dziennik *Niemiecki Frankfortski* przytacza listy z *Wiednia*, podług których w ślicy tey o pewnych granicach znaczney nowey *Polski* mówią, donosząc oraz, iż *Austryi* powrocone byćz mają prowincye, częścią w dawniejszych, częścią w późniejszych czasach utraczone; niemniej, że *Moskwa* za odstąpienie niektórych w zboże obfitych krajow wynagrodzoną zostanie kilku prowincjami z inney stron.

Zapewniają, że na mocy osobnego traktatu Xiąże Prymas konfederacyi *Reńskiej* odstąpił miast *Ratyzbony* Królowi *Bawarskie-*

mu, a za to dostanie inną dogodniejszą sobie posiadłość.

z Paryża dnia 20 Czerwca.

Kilka korpusow woynka jest w poruszeniu końcem udania się do *Antwerpii*, *Gandy* i *Mechlinii*. Trzy dywizye kładać będą obserwacyine woynko pod dowództwem Generała *Ferino*.

Po wzięciu *Gdańska*, okręt liniowy *Illustre*, który wkrótce będzie spuszczony z warsztatu w *Antwerpii*, nazwanym został *Gdańsk*. — Około okrętu *Pultusk*, *Audacieux*, *Thezeusz* i *Dalmata* daleko już posunięta robota. Okręt *Anversois*, spuszczony dnia 7go, już uzbraja się; okręt *Commerce de Lyon* jest gotowy do wypłynienia. Dnia dzisiejszego i jutrzejszego, będą spuszczone na wodę okręty *Duguesclin* i *Cesar*, w tymże porcie *Antwerskim*.

Wzięcie *Gdańska* przez *Francuzow* nadzwyczajne wrażenie w *Anglii* sprawiło. Sądzić o tym można z następującego artykułu, iaki czytamy w dzienniku *Londyńskim*, zwanym *True-Briton*:

„Z wielką przykrością musimy nareszcie donieść czytelnikom naszym o poddaniu się *Gdańska*. P kusili się byli *Moskale* przelać linie *Francuzkie* i dostać się do tey twierdzy, lecz nieszczęściem, niepowiódł się im zamiysł. Widząc Generał *Kalkreuth* gotowych *Francuzow* do przypuszczenia szturm, osądził za rzecz przyzwoitą, poddać się, nie chcąc przez próżny opór wyławiać na ofiarę życie żołnierzy swoich. — Wzięcie *Gdańska* musi pociągnąć za sobą ważne skutki dla sprzymierzeńcow, i jest szkodliwym w dwójtym względzie, najprzód, iż dokona zupełnego podbicia Monarchii *Pruskiej*, gdyż *Królewiec* i *Memel* doznaią nie wątpliwie tegoż losu; powtóre, iż przymusi Imperatora *Rosyjskiego* do opatrywania woynka z własnych już magazynow, a wiadomo, iż Generało nie *Rosyjscy* nie są biegłymi w umiejętności opatrywania woynka w różne potrzeby, a ztym bardzo się lękać należy w tey mierze o przyszłość. — *Gdańsk* w ręku *Pruskim* był razem twierdzą i wielkim magazynem, a leżąc nad morzem, podawał sprzymierzeńcom sposobność utrzymania związku z marynarką *Angielską*. Teraz więc, gdy już *Gdańsk* jest w mocy *Francuzow*, zaledwie mamy jeden port nad morzem *Baltyckim*, gdzieby wyprawa *Angielska* wylądować mogła wygodnie. Zważywszy to wszystko,

trudno pojąć nieczynność sprzymierzeńców. Interesem także jest teraz Cesarza Francuzów stoczyć walną bitwę, lecz w niniejszym stanie rzeczy powinni i sprzymierzeńcy nasi spróbować szczęścia. Opanowawszy tenże Cesarz miasto *Gdańsk* bez stoczenia bitwy, odniósł zwycięstwo nie walcząc nawet. Muszą teraz sprzymierzeńcy cofać się koniecznie. — Z żalem donosiliśmy, iż stan ich nie jest taki, iakiego życzyć im wypada. Widzieć, że nie dufają w własne siły i sposoby. “

z *Neapolu* dnia 3 Czerwca.

Sześć tysięcy *Sycylińczyków* wspartych od kilku wojennych okrętów *Angielskich* wylądowało w *Reggio* pod dowództwem Generała *Hafsia Philipstadt*, po czym Generał ten ogłosił zaraz, iż przychodzi na podbicie i odzyskanie Królestwa *Neapolitańskiego*. Król *Jozef* rozkazał Generałowi *Regnier*, ażeby ich usadowieniu się w tej części kraju najmiejszej przeszkody nie czynił, i cofał się, gdyby się posuwali, a to dla tego, żeby ich ośmielił i dodał im otuchy. Stosownie do tego rozkazu, przednia straż nasza ułąpiła z *Seminara*, *Rossano* i *Mileto*. Niespodziewając się Generał *Philipstadt* tych sił zastawionych na niego, posuwał się z wojskiem, i zagroził już *Monte Leone*. Lecz Król nie chcąc tak wiernego sobie i przywiązanego miłośca wystawić na wściekłość i zemstę tych nowych podbicieli, nakazał Generałowi *Regnier*, wzmocnionemu częścią wojska stojącego w *Kalabrii*, ażeby na nich uderzył i pobił. Zaszła bitwa dnia 28 Maja przy *Mileto*, i cały korpus Generała *Philipstadt* częścią wyrżniętym, a częścią zabranym został, tak dalece, iż ledwie 100 ludzi z izarzy zdołało dostać się do *Reggio*. Wszyscy *Kalabryczykowie* sprawili się w tej okolicy jak przytłoni na dobrych i wiernych poddanych, biegnąc do walki przeciw wspólnemu nieprzyjacielowi, który rabunek i wymordowanie właścicieli zapowiedział. *Anglicy* nie ruszyli się wcale z okrętów, i patrzeli spokojnie na rzeź *Sycylińczyków*. Wylądowanie to połączone było z spilkaniem odkrytym w *Neapolu*. Dwa dzielnie celniejszych hersztów jego pojmano, osądzono i powieszono.

— Dnia 5. — Gazeta tutejsza urzędowa ogłosiła szczegóły wylądowania *Sycylińczyków* i pobicia onych, które zgadzają się zupełnie z powyższemi, dodamy tylko z raportu urzędowego, iż *Sycyliczykowie* przez

godzinę tylko odpór dawali, a gdy zostali zewsząd otoczeni, zaraz ich 4,000 broń złożyło, resztę zaś wyrżnięto lub zabrane w niewolę; że wszystkie działa, potrzeby wojenne i bagaże dostały się w moc *Francuzów*; nakoniec, iż Generał *Regnier* upewnił Króla, że ani jeden *Sycyliczyk* nie dobierze się do okrętów, i że Generał *Philipstadt* może być wzięty.

Z powodu tego zwycięstwa, strzelano z dział w tutejszej stolicy.

z *Londynu* dnia 19 Czerwca.

Okręty *Hamburskie* i *Bremeńskie*, zatrzymane od dnia 1go Stycznia, mają być uwolnione, mogą płynąć z jednego portu *Angielskiego* do drugiego, i w ogólności do wszystkich portów neutralnych, skoro dowiodą, iż się na nich własność kupców *Hamburskich* lub *Bremeńskich* znajduje. Uważane zaś będą za prawą zdobycz, gdy do iakiego nieprzyjacielskiego portu płynąć będą.

Stronnicy opozycyjni rozekali do przyiaciół swoich list okólny, który zapewne Lord *Howick* napisał, a w którym wyrażono: — „Na pierwszym zaraz posiedzeniu Parlamentu nie będzie bez ochyby jednomyślności, a dla wielkiej wagi interesów uprasza się usilnie, ażeby ci, którzy dawniejsze Ministerium wspierać raczyli, byli na sefsyi obecniemi. “

Łatwo sobie można wytkwić ukontentowanie, którego Ministrowie *Angielscy* doznać muszą po odebraniu wiadomości, iż Lord *Gower*, nowy ich Poseł, przeznaczony do *Rossyi*, przybył właśnie na zawarcie rozejmu. Odnowił on nieiskro rolę Lorda *Morpeth*. W ogólności, wszystkich dyplomatyków, mniających psuć zamiary Cesarza *NAPOLEONA* to osobliwie spotyka niechęć, iż extrapocząta nie tak prędko iadą, iak żołnierze *Francuzcy* piechotą uchożą. I tak znowu Lord *Pembroke* przeznaczony do *Wiednia*, dowie się w drodze o zawarty rozejmie, i wiele przez to zmniejszy się dzielność jego wymowy.

Czytamy w pismach publicznych *Angielskich*, iż wojsko *Angielskie* przeznaczone do wyprawy nieprzędzy znacznie wsiadać na okręty, dopóki nie nadejdzie wiadomość o szczęśliwym przybyciu legii *Niemieckiej*, poprzedniczo wysłanej. Jeżeli *Anglicy* sądzą, iż przez samą tylko wiadomość o szczęśliwym przybyciu ich wypraw wszystko zyskali, niewiele zapewne dokażą. Wojsko ich

przybyło szczęśliwie do *Buenos-Ayres*, a jednak ztamtąd zostało wypędzone: przybyło także szczęśliwie pod *Konstantynopol*, a jednak oddalić się musiało, również szczęśliwie przybyło do *Aleksandryi*, mający 400 ludzi na zatodze, a wszelako nieszczęśliwie uciekać ztamtąd musiało. Też same pisma oświadczają wielką radość, iż 160,000 broni *Angielskiej* przybyło szczęśliwie do *Królewca*, i wyraźnie powiadają swoim sprzymierzeńcom, że ich tym sposobem uratowali. Nie takby się zapewne cieszyli, gdyby już w ten czas wiedzieli, kto się zatrudnił sprządzeniem na ląd tej broni. (*Uwaga Telegr.*)

Od granic *Tureckich* dnia 4 Czerwca.

Zbuntowani *Serwianie* cofnęli się od *Nisy* i *Widdynu*. *Chosrew* *Basza* *Bośni* miał wkroczyć do samej *Serwii* z mocnym korpusem wojska, przy którym się znaczny oddział *Francuzów* znajduje. *Baszowie* *Albanii* i *Herzogowina* myślą wraz z korpusem *Francuzów* uderzyć na *Montenegro*.

Generał dywizyi *Sebastiani*, Posel *Francuzki* przy *Wysokiej* *Porcie*, odebrał dnia 16go *Maja* z rąk *Wielkiego* *Sultana* (przed śmiercią tego *Monarchy*) wielki krzyż legii honorowej, na uroczystej audyencji. Wspomniany *Sultan* nieprzelstrzegając dotychczasowej etykiety dworu *Tureckiego*, kazał w pokojach swoich poltawie popiersia obydwóch swoich sprzymierzeńców to jest, *Cesarza* *Francuzów* i *Króla* *Perskiego*.

Zda się, iż zatargi z *Mustafą* - *Bayraktarem*, *Ajanem* z *Rutshuk*, są zupełnie ułatwione; wyjechał on bowiem aż do *Schumna* na przeciw *Wielkiego* *Wezyra* ciągnącego z *Adryanopola*, i tam był obecny na wielkiej radzie wojennej względem dalszych działań wojska.

z *Wasingtonu* dnia 22 *Kwietnia*.

Prezydent *Zjednoczonych Stanów Ameryki* odeślał do *Londynu* niezatwierdzony traktat, zawarty w tym mieście między Pełnomocnikami *Amerykańskimi* i Rządem *Angielskim*, a nie zatwierdzenia tego trzy przy czyny naznaczył: 1) że niemaż w tym traktacie żadnego warunku obejmującego iakąkolwiek satysfakcją za wyrządzone obelgi i gwałty banderze *Amerykańskiej*, przy brzegach *Ameryki*; 2) że niemaż żadnego warunku w tymże traktacie, którymby *Anglia* zrzekła się urojonego prawa przezierania okrętów *Amerykańskich*, i zabierania z nich maytkow; 3) że jest w tym traktacie

warunek obowiązujący *Zjednoczone Stany* do wspólnego działania z *Anglią* przeciw wykonaniu wyroku *Francuzkiego* pod dniem 21 *Listopada* wydanego, iezliby się rozciągał i do *Amerykanów*, tak dalece, iż gdyby *Kongres* nie chciał wspólnie działać, okrety jego podległe będą przepisom *Angielskim*, iak wżyltkie inne neutralne okręty. — Zalecił więc *Prezydent* *Ministrom* *Amerykańskim*, aby wyjednali poprawę tych warunków, inaczej, rozkazał im oddalić się z *Anglii*. Tym czasem zaś prawo, zakazujące związku handlowego z *Anglikami*, które *kongres* zawiesił, ma znów mieć całą moc swoją.

D O N I E S I E N I A.

Administracya Generalna *Loteryi* krajowej uwiadomia wszystkich żyjących sobie w odległych Miastach utrzymywać *Kollektę* *Loteryi* krajowej *liżbowey* *Gauchei* zwanej; ażeby żądania swoje na *Pocztę* do *Administracji* *Loteryi* krajowej przesłali, z przyłączonym zaświadczeniem od *Magistrata*, lub urzędu miejskiego, iż kaucya dostateczną okazali; a *Patent* na *Kollektorstwo* i *Instrukcyę* do tego stosowną utrzymają. — Dan w *Warszawie* 27 *Czerwca* 1807. *K. Kochanowski*, *A. G. L. K.*

Podane się do wiadomości publiczney, iż podług uchwały *Kommissyi* *Rządzącey* pod dniem 22go *Kwietnia* roku bieżącego otworzony został *Konsyliator* *Ewangelicki* departamentu *Warszawskiego*, wyznania *Reformowanego*. *Przesesem* jego mianowany jest *Karol* *Diehl*, członek *Telby* *Edukacyi* publiczney, *Kaznodzieja* niedworny i *Pastor* *zgrupadosnia* *Ewangelicko-Reformowanego* *Warszawskiego*. Na *asultentow* czyli *konsyliarzew* nominowano *Augusta* *Wolffa*, *medicinalratha* i *Doktora*, *Jana* *Karola* *Duport* i *Leopolda* *Falka*, któremu razem polecono sprawę *Pisarza* *konsyliorskiego*.

Każdy więc, mający interes do wspomnionego konsyliatora albo do samego *Prezesa*, albo do *pisarza* udać się powinien.

Zu folge eines Decrets der Regierungs-Commission vom 22ten April d. J. ist ein Evangelisch Reformirter Konsistorium für das Wars hauer Departement errichtet worden. Der President desselben ist Hr. Carl Diehl, Mitglied des Ober-Schul-und Erziehungs-Collegiums, Hofprediger und Pastor der Warshauer Evangelisch Reformirten Gemeinde. Zu Beysitzern oder Råthen sind ernannt: der Medicinalrath und Doctor Hr. August Wolff, Hr. Johan Carl Du Port und der Hof-Fiscal, Hr. Leopold Falk. Letzterer wird zugleich die Geschäfte des Notarius besorgen. Jeder, welcher bey gedachtem Consistorium ein Anliegen anzubringen hat, wendet sich entweder an den Presidenten oder an den Notarius.

Donosi się *Publiczności*, iż *Barbara* *Brzjerowa* z *Domu* *Rogowka*, pozuziła *Męża* *swego*, *dzieci* i *Gospodarstwo*, ażeby więc tak w *branju* *towarow* na *kredyt* i *trunkow*, iako i w *pożyczeniu* *pieniędzy* u *nikogo* nie znalazła *kredytu*, *Szl:* *Daniel* *Brzjer* *Mąż* *iej* *uprasza* i o *tych* *ostrzeżę*. *Daniel* *Brzjer*.

Zgubiony *Zegarek* *irebrny*, znalezionej na *ulicy*, znajdując się na *Podwalu* pod *Nroem* 525 na *drugim* *piętrze*; *Właściciel* *onego* może go *każdego* *czasu* odebrać.